Actueel meerjarenperspectief 2022 - 2025

Onderstaand geven wij u een overzicht van het actuele meerjarenperspectief op hoofdlijnen. Hierbij is rekening gehouden met de op begin januari 2022 bekende (en vaststaande) informatie.

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Resultaten meerjarenbegroting 2022	**1.579 V**	**1 V**	**147 N**	**193 V**
Af: Amendement aanvullende middelen en reserve sociaal domein (begrotingsvergadering 10 november 2021)	692 N			
Effect raadsvoorstel 19/10/2021 septembercirculaire gemeentefonds 2021	55 V	795 V	224 V	86 V
Tussentotaal	942 V	796 V	77 V	279 V
Effect decembercirculaire 2021 gemeentefonds	82 V	0 V	0 V	0 V
Geactualiseerde resultaten meerjarenbegroting	**1.024 V**	**796 V**	**77 V**	**279 V**

Landelijke ontwikkelingen/Risico's

Een aantal landelijke ontwikkelingen kunnen nog van grote invloed zijn op onze (toekomstige) meerjarenbegroting. Voor het merendeel hebben deze te maken met het landelijk coalitieakkoord "Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst" dat op 15 december 2021 is gepresenteerd. Onderstaand geven wij van deze ontwikkelingen/risico's een overzicht. Wij hechten eraan om te melden dat deze posten nog geen van allen zijn verwerkt in de hiervoor opgenomen tabel. Dit vanwege het nog onzekere karakter. Wij gaan ervan uit dat hierover in het jaar 2022 meer duidelijkheid komt en dat wij u hierover berichten bij de kaderbrief 2023-2026.

- <u>Kosten Jeugdzorg</u>
  In het nieuwe regeerakkoord wordt de uitspraak van de arbitragecommissie over de jeugdzorg eenzijdig ter zijde geschoven. Die commissie is ingeschakeld om een einde te maken aan het conflict tussen Rijk en gemeenten over de financiële tekorten van gemeenten op de jeugdzorg. Vooraf is afgesproken dat beide partijen de uitspraak van de commissie overnemen. Een van die afspraken is dat het Rijk de komende jaren miljarden euro's extra aan gemeenten geeft voor de jeugdzorg, maar dat die bedragen langzaam zullen worden afgebouwd. Nu blijkt dat het nieuwe kabinet al veel eerder kortingen op dat extra budget inboekt. Het gaat om extra kortingen ter grootte van 100 miljoen in 2024 en 500 miljoen vanaf 2025. Dit lijkt onhaalbaar en is tegen alle afspraken in. Het regeerakkoord noemt verder dat er een invoering komt van een eigen bijdrage en een begrenzing van de behandelduur. Deze biedt geen garantie dat die besparing ook daadwerkelijk wordt behaald. De verwachting was dat gemeenten vanaf 2023 nog een (jaarlijkse) resterende financiële bijdrage van 25% van de extra toegekende middelen zouden mogen ontvangen. Deze bijdrage wordt met de komst van deze nieuwe maatregelen twijfelachtig. Overigens was met de extra bijdrage nog geen rekening gehouden bij de opstelling van de meerjarenbegroting behorende bij de begroting 2022.

- <u>Herijking gemeentefonds</u>
  Voor de uitvoering van onze taken ontvangen wij jaarlijks geld van het Rijk uit het gemeentefonds. Om ervoor te zorgen dat dit op een eerlijke wijze gebeurt, werkt het Rijk aan een nieuwe systematiek voor de verdeling van deze middelen: de herverdeling van het gemeentefonds. Zoals het er nu naar

uitziet heeft de nieuwe verdelingssystematiek behoorlijke negatieve gevolgen voor de hoogte van de bijdrage die de gemeente Lingewaard van het Rijk ontvangt. Mede op initiatief van onze gemeente is een actie ingezet die moet leiden tot bijstelling van het nu voorliggende voorstel vanuit het ministerie. De herverdeling raakt gemeenten rond grotere, zogenaamde centrumsteden, extra hard. Het Rijk gaat er onterecht vanuit dat centrumgemeenten zoals Arnhem en Nijmegen een deel van onze taken uitvoeren op het gebied van WMO en Jeugd. Dat is niet zo. Aan de actie doen een zestal omringende gemeenten mee die zich in een vergelijkbare situatie bevinden. Een en ander heeft vorm gekregen door middel van een oproep aan het kabinet “om de verdeelsleutel voor het gemeentefonds” aan te passen. Daarnaast is er veel aandacht besteed aan het onder de aandacht brengen van de problematiek bij de diverse tweede kamer fracties en onze belangenbehartiger de VNG. Op 13 januari 2022 heeft de VNG een resolutie over dit onderwerp aangenomen die wij van harte ondersteunen. Hierin wordt het nieuwe kabinet opgeroepen om nog eens zeer serieus naar het voorliggende voorstel te kijken en hier heel nadrukkelijk het rapport van de Raad voor het Openbaar Bestuur bij te betrekken.

In de huidige meerjarenbegroting behorende bij de begroting 2022 is nog geen rekening gehouden met de mogelijke effecten van de herijking. Dit kan dus nog een belangrijke (negatieve) impact hebben op de toekomstige ontwikkeling van onze meerjarenbegroting.

- WMO eigen bijdragen
  Het huidige Wmo-abonnementstarief gaat volgens het nieuwe regeerakkoord op de schop. De beschikbaarheid van de betreffende voorzieningen staan door de stijging van het gebruik onder druk. Vooral de vraag naar huishoudelijke ondersteuning is sterk gestegen sinds de invoering van het inkomensonafhankelijke abonnementstarief van 19 euro per maand. Het nieuwe kabinet wil voor specifiek de huishoudelijke hulp naar een eerlijkere eigen bijdrage. De hiervoor genoemde ontwikkeling zal naar verwachting een positief effect hebben op onze (toekomstige) meerjarenbegroting.

- Opschalingskorting
  Volgens het nieuwe regeerakkoord wordt de opschalingskorting voor de duur van de kabinetsperiode (2022-2025) bevroren. Gemeenten hebben nadrukkelijk verzocht om de opschalingskorting terug te draaien en dat is voor de komende kabinetsperiode gelukt. Aangezien de korting voor de opschalingskorting al is meegenomen in onze huidige meerjarenbegroting betekent de bevriezing een aanzienlijke meevaller. Vanaf het jaar 2026 keert de opschalingskorting voor het volledig bedrag terug. En blijft daarmee als een zwaard van Damocles boven de gemeenten hangen.

- Woningbouwimpuls en Volkshuisvestingsfonds
  In het nieuwe regeerakkoord is de ambitie uitgesproken om de woningbouw te intensiveren. Ook is aangegeven dat er geld nodig is voor de grote leefbaarheidsuitdagingen in steden en dorpen.
  Ter financiering hiervan haalt het Rijk voor woningbouwimpuls en voor het volkshuisvestingsfonds respectievelijk 1 miljard en 600 miljoen uit het gemeentefonds. Dit om het vervolgens als specifieke uitkering ter beschikking te stellen aan een aantal gemeenten. Dit houdt in dat deze impuls ten koste gaat van andere noodzakelijke gemeentelijke investeringen. Daarnaast betekent het ook een herverdeling van het gemeentefonds waarbij alle gemeenten betalen voor woningbouw en leefbaarheid in enkele gemeenten. Op dit moment is het nog onduidelijk wat dit voor onze gemeente zal betekenen. Gezien de aantallen te bouwen woningen voor onze gemeente verwachten wij voor Lingewaard per saldo een nadeel.

N.B. Voor alle hierboven genoemde punten geldt dat de VNG onze standpunten deelt. Deze zijn o.a. verwoord in hun eerste reactie op het coalitieakkoord van 16 december 2021.